

رابطه ویژگی‌های شخصیت با رضایت زناشویی و مولفه‌های آن در زوجها

علی خادمی^۱، مریم ولی‌پور^{۲*}، لاله مرادزاده خراسانی^۳ و سیمین نیشابوری^۴

دریافت مقاله: ۹۳/۲/۱۴؛ دریافت نسخه نهایی: ۹۳/۱۱/۲۸؛ پذیرش مقاله: ۹۳/۱۲/۲

چکیده

هدف: هدف پژوهش حاضر، تعیین رابطه ویژگی‌های شخصیت با رضایت زناشویی و مولفه‌های آن در زوجین بود. **روش:** روش پژوهش همبستگی و جامعه آماری کلیه زوج‌های جوان شهر اهواز حدود ۱۰۰۰۰ نفر بود که با مراجعه به مدارس و ادارات و دانشجویان متاهل منتخب، طبق جدول کرجسی-مورگان، ۴۰۰ نفر به روش طبقه‌ای انتخاب و برای سنجش متغیرها، از پرسشنامه‌های شخصیت پنج عاملی نئو مکرری و کاستا، ۱۹۸۵ و رضایت زناشویی انریچ اولسون، ۱۹۸۷ استفاده و داده‌ها با استفاده از روش‌های همبستگی و تحلیل واریانس یکطرفه تحلیل شد. **یافته‌ها:** نتایج نشان داد روان‌رنجورخویی و برون‌گرایی، با رضایت زناشویی رابطه دارد و روان‌رنجورخویی به شکل منفی بر روابط زوجین و رضایت زناشویی تأثیرگذار است. در مقابل برون‌گرایی رابطه مثبتی با رضایت زناشویی زوجین و گشودگی به تجربه را به دنبال داشت. همچنین رابطه تحصیلات با برون‌گرایی، ناسازگاری اجتماعی و فروپاشی شخصیت و سن؛ و رابطه روان‌رنجورخویی با ارتباط زناشویی، رابطه با فرزندان، جهت‌گیری مذهبی و بازگشت عاطفی تأیید شد. **نتیجه‌گیری:** از آنجا که ویژگی‌های شخصیتی با رضایت زناشویی رابطه دارد، بنابراین می‌توان از نتایج این پژوهش در مشاوره‌های قبل و بعد از ازدواج استفاده کرد و با شناسایی ویژگی‌های شخصیتی زوجین، رضایت زناشویی آن‌ها را پیش‌بینی و افزایش داد.

کلیدواژه‌ها: رضایت زناشویی، زوجها، ویژگی‌های شخصیت

۱. استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد ارومیه، گروه روان‌شناسی، ارومیه، ایران.

۲. نویسنده مسئول، دانشجوی کارشناسی ارشد بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی، ارومیه، ایران.

Email: Valipour.m123@yahoo.com

۳. کارشناس ارشد روان‌شناسی عمومی.

۴. دانشجوی کارشناسی ارشد عمومی، گروه روان‌شناسی، واحد تنکابن، دانشگاه آزاد اسلامی، تنکابن، ایران.

ازدواج پیمان مقدسی است که از طریق آن خانواده تشکیل می‌شود و تقریباً از ابتدای زندگی انسان در تمام زمان‌ها و مکان‌ها در میان اقوام و ملل و جوامع وجود داشته و مورد تأکید بیشتر ادیان بوده است. آن را پیوند مطلوب انسانی دانسته‌اند که به زندگی افراد معنا می‌بخشد (بخشایش و مرتضوی، ۱۳۸۸).

همگام با دگرگونی‌های صنعتی در دنیا، خانواده ایرانی نیز در نیم قرن اخیر شاهد دگرگونی‌های چشمگیری در روابط خانوادگی، تعاملات اجتماعی-صنعتی و در نتیجه تغییر نگرش‌ها و علایق زنان نسبت به امور اجتماعی و اشتغال بوده است. نظم و قوام هر خانواده وابسته به عوامل زیادی است از جمله می‌توان به عواملی چون میزان رضایت زناشویی، رشد اجتماعی-عاطفی، میزان آگاهی از وظایف و ویژگی‌های شخصیتی زوجین در طول زندگی مشترک اشاره کرد. در این میان زن پایه اساسی در انسجام و دوام کانون خانواده و همچنین نقش مهمی در پرورش و رشد شخصیت فرزندان و آینده سازان جامعه دارد (حافظ شهرباف، حسینیان، ۱۳۹۰).

سازگاری زناشویی وضعیتی است که در آن زن و شوهر در بیشتر مواقع احساس خوشبختی و رضایت از یکدیگر دارند. در کل این موضوع پذیرفته شده است که سازگاری زناشویی مفهومی چند بعدی و دربرگیرنده عوامل گوناگونی است که همه آن‌ها در رضایت یا عدم رضایت از روابط سهم دارند؛ و به همین خاطر در تعریف سازگاری زناشویی اتفاق نظر کلی وجود ندارد و علت این عدم توافق نیز عوامل اجتماعی، روان‌شناختی، شخصیتی و جمعیت‌شناختی مختلفی است که با سازگاری زناشویی ارتباط دارد (شاکر، فتحی آشتیانی و مهدویان، ۱۳۸۹). به‌عنوان مثال بخشایش و مرتضوی (۱۳۸۸) در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که رضایت جنسی با رضایت زناشویی و میزان تحصیلات رابطه دارد؛ اما میزان تحصیلات با رضایت زناشویی و سلامت عمومی رابطه ندارد. همچنین پژوهش‌های مشابهی، تأثیر رضایت جنسی بر رضایت زناشویی را مطرح کرده‌اند (همایی، خیاطان و سلیمی، ۱۳۸۷؛ نیکولز، ۲۰۰۵).

شخصیت نیز به‌عنوان مجموعه‌ای از ویژگی‌های متمایز در یک فرد تعریف شده است. آگاهی از سبک شخصیت و یا نوع خلق و خوی خود، به ما در شناسایی نقاط قوت و ضعف خود کمک می‌کند. شناخت ما از شخصیت خویش به ما بینش می‌دهد چگونه پاسخ‌های خاصی به دیگران بدهیم و حتی مهم‌تر از آن به درک و شناخت و تفاوت دیگران در ارائه پاسخ، به ما کمک خواهد کرد (نل و اول، ۲۰۱۰). رویکرد صفات به شخصیت، امروزه جایگاه ویژه‌ای را در مطالعات شخصیت کسب کرده است. بسیاری از پژوهشگران صفات برآنند که می‌توان صفات را بر اساس

پنج بعد گسترده‌تر و دوقطبی تنظیم کرد. این ابعاد به‌عنوان پنج عامل بزرگ خوانده می‌شود. روان‌شناسان صفات در مورد پنج بعد یا عامل اصلی برای توصیف همه صفات شخصیت، اتفاق نظر دارند (پروین و اولیور، ۱۳۸۹). جنتی جهرمی، معین و یزدانی (۱۳۸۹) با بررسی و مقایسه رابطه میان ویژگی‌های شخصیتی و رضایت زناشویی زنان شاغل کازرون، به این نتیجه رسیدند که رضایت زناشویی با مولفه شخصیتی روان‌رنجورخویی رابطه منفی، و با باز بودن، توافقی و وجدانی بودن مثبت دارد. نتایج پژوهش شاکریان، فاطمی و فرهادیان (۱۳۹۰) نیز نشان داد که عامل شخصیتی روان‌رنجورخویی و رضایت زناشویی رابطه منفی دارد ولی عوامل شخصیتی برون‌گرایی، وظیفه‌شناسی، مقبولیت و گشودگی با رضایت زناشویی رابطه مثبت دارد. در پژوهش آن‌ها عامل شخصیتی برون‌گرایی بیشترین سهم را در پیش‌بینی رضایت زناشویی داشت. حافظ شهرباف و حسینیان (۱۳۹۰) با بررسی ویژگی‌های شخصیتی زنان متأهل شاغل و خانه‌دار و ارتباط این ویژگی‌ها با رضایت زناشویی به این نتیجه رسیدند که میزان رضایت زناشویی در زنان شاغل متفاوت از زنان خانه‌دار نیست و ویژگی‌های شخصیتی با رضایت زناشویی زنان شاغل و خانه‌دار ارتباط دارد.

زوبی (۲۰۰۵) در بررسی تاثیر شخصیت بر رضایت زناشویی دریافت که همبستگی بین خوشایندی، گشودگی به تجربه و وجدانی بودن با شاخص‌های رضایت زناشویی متوسط و مثبت؛ و بین روان‌رنجورخویی و شاخص‌های رضایت زناشویی، متوسط و منفی است. رنشا، بلایس و اسمیت (۲۰۱۰) در پژوهشی در مورد مؤلفه‌های هیجان‌پذیری منفی و رضایت زناشویی به این نتیجه رسیدند جنبه‌های مختلف روان‌آزردگی، خصومت و عصبانیت بر کیفیت روابط تاثیرگذارند؛ و افسردگی، خصومت و عصبانیت تاثیرهای منفی چشمگیری بر رضایت زناشویی دارند. از این‌رو پژوهشگران مذکور پیشنهاد کردند در بررسی سازگاری زناشویی لازم و مهم است بین جنبه‌های مختلف روان‌آزردگی تمایز قائل شد و به خشم به‌عنوان عامل مهمی در اختلاف‌های زناشویی، نگریست.

نتایج پژوهش سووارنا و ناتانکومار (۲۰۰۹) نشان داد انسجام و سازگاری زناشویی به‌طور کلی با رضایت زناشویی و ابعاد شخصیت؛ و احساس هیجانی با سازگاری زناشویی، ارتباط قابل‌توجهی دارد. در این میان برون‌گرایی، توافق‌پذیری و وجدان ارتباط بیشتری با رضایت زناشویی داشت. با توجه به مبانی و پیشینه مطرح‌شده، پژوهش حاضر نیز برای آزمون فرضیه‌های زیر انجام شد.

۱. ویژگی‌های شخصیتی با رضایت زناشویی رابطه دارد.
۲. رضایت زناشویی و ویژگی‌های شخصیت با تحصیلات و سن رابطه دارد.

روش

پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی و جامعه آماری حدود ۱۰۰۰۰ نفر از زوج‌های شهر اهواز در مدارس و ادارات و دانشگاه‌های منتخب بود که طبق جدول کرجسی-مورگان ۱۹۷۰ از بین کلیه زوج‌های جوان متأهل شهر اهواز که سن زیر ۴۰ سال داشتند و حداقل ۶ ماه از ازدواج آن‌ها سپری شده و زوج‌هایی که آمار آن‌ها در دسترس بود و حاضر به همکاری بودند، ۴۰۰ نفر به روش طبقه‌ای، به این صورت که در ابتدا تمام زوجین تشکیل‌دهنده جامعه آماری به طبقه‌های نسبتاً همگن تقسیم‌بندی و سپس از میان این طبقه‌ها، نمونه‌ها انتخاب شد.

ابزار پژوهش

۱. نسخه کوتاه پرسشنامه شخصیتی تجدیدنظرشده نئو. کاستا و مک‌کری در سال ۱۹۸۵ ابتدا این پرسشنامه را با ۱۸۵ سوال تهیه و بعد بر اساس آن نسخه‌های ۲۴۰ و ۶۰ سوالی آن را نیز تدوین کردند. با توجه به پیچیدگی و طولانی‌بودن نسخه اصلی پرسشنامه شخصیت نئو، وجود ابعاد جزئی و متعدد مربوط به هر یک از صفت‌های مربوط به پنج عامل بزرگ موافق‌بودن، روان‌رنجورخویی، بازبودن به تجربه، برون‌گرایی و با وجدان بودن شخصیت و نیز ضرورت غربال‌گری سریع در مواقع لازم و نیز عدم تمایل آزمودنی‌ها به ابزاری طولانی در موقعیت‌های بالینی و پژوهشی، کاستا و مک‌کرا ۱۹۸۹ نسخه کوتاهی از آن را با عنوان پرسش‌نامه «پنج عاملی» ارائه کردند. در مورد اعتبار نسخه کوتاه پرسش‌نامه شخصیتی نئو نتایج چندین مطالعه حاکی از آن است که زیرمقیاس‌های آن همسانی درونی خوبی دارند (خوشنویس، افروز و اسماعیلی، ۱۳۹۳). در این پژوهش از نسخه کوتاه ۶۰ سوالی استفاده شد که پنج بعد شخصیت به‌هنگار را بر اساس مقیاس پنج درجه‌ای لیکرت می‌سنجد و شامل ۱۲ ماده برای هر یک از بعدها روان‌رنجورخویی، برون‌گرایی، باز بودن، توافق و وجدانی بودن است. کاملاً موافق = ۰، موافق = ۱، نه موافق و نه مخالف = ۲، مخالف = ۳، کاملاً مخالف = ۴ است. برای نمره‌گذاری لازم است سوال‌های ۱- ۳- ۸- ۹- ۱۲- ۱۴- ۱۶- ۲۳- ۲۴- ۲۷- ۲۹- ۳۱- ۳۸- ۴۲- ۴۶- ۴۸- ۵۷ معکوس نمره‌گذاری شود. در کل آزمودنی در هر مقیاس نمره‌ای از صفر تا ۴۸ کسب می‌کند. این پرسشنامه در ایران توسط گروهی ۱۳۷۷ هنجاریابی شده و برای افراد بالای ۱۷ سال مناسب است. حداقل و حداکثر ضرایب آلفای مربوط به این پنج عامل ۰/۶۸ و ۰/۸۷ گزارش شده است (ساعتچی، کامکاری و عسکریان، ۱۳۸۹). در پژوهش خوشنویس و همکاران (۱۳۹۳) میزان آلفای کرونباخ ۵ مولفه پرسشنامه شخصیتی نئو بین ۰/۷۱ تا ۰/۸۲ و در پژوهش حاضر، میزان آلفای کرونباخ ۰/۸۵ به‌دست آمد.

۲. پرسشنامه رضایت زناشویی انریچ: نسخه کوتاه ۴۷ سوالی این پرسشنامه توسط اولسون، دراکمن و فورنیر ۱۹۸۷ ساخته شد (وجدانی، گلزاری و برجلی، ۱۳۹۳). نسخه اصلی پرسشنامه رضایت زناشویی انریچ دارای ۱۲ مقیاس و ۱۱۵ سؤال است که به‌جز مقیاس اول آن، که ۵ سؤال دارد، تمام مقیاس‌ها دارای ۱۰ سؤال است. ۱۲ مقیاس این پرسشنامه شامل پاسخ قراردادی، رضایت زناشویی، مسایل شخصی، ارتباط زناشویی، حل تعارض، مدیریت مالی، فعالیت‌های اوقات فراغت، رابطه جنسی، فرزندپروری، نقش‌های مساوات‌طلبی، جهت‌گیری مذهبی و بستگان و دوستان است. پاسخ به آزمون به‌صورت پنج گزینه‌ای و از نوع لیکرت کاملاً موافق، موافق، نه موافق و نه مخالف، مخالف، کاملاً مخالف است. نمره‌گذاری سوال‌ها به‌صورت ۰، ۱، ۲، ۳ و ۴ است برای نمره‌گذاری لازم است سوال‌های ۴-۶-۸-۱۱-۱۲-۱۳-۱۴-۱۵-۱۶-۱۸-۱۹-۲۰-۲۱-۲۲-۲۳-۲۴-۳۰-۳۱-۳۲-۳۵-۳۷-۳۸-۳۹-۴۰-۴۱-۴۲-۴۳-۴۵-۴۶-۴۷ معکوس نمره‌گذاری و با نمره بقیه سوال‌ها جمع شود. نقطه برش در این آزمون بین نمره ۶۰-۴۱ است. افرادی که در بین این نمره‌ها قرار بگیرند رضایت زناشویی متوسط و مطلوب؛ و پایین‌تر از نمره ۴۱ رضایت زناشویی کم و بالاتر از نمره ۶۰ رضایت زناشویی زیاد دارند. برای نمره‌گذاری مقیاس، نمره رضایت کلی از روابط زناشویی به‌دست می‌آید. برای این منظور نمره‌های فرد در تمامی ۴۷ ماده مطابق امتیازهای درج شده در داخل جدول پرسشنامه جمع می‌شود و نمره رضایت کلی به‌دست می‌آید (ظفرقلی‌زاده، ۱۳۸۹). اعتبار نسخه اصلی این پرسشنامه با روش ضریب آلفا ۰/۹۲ گزارش شده است. نسخه اصلی آن‌را سلیمانیان و نوابی‌نژاد ۱۳۷۳ در ایران هنجاریابی کردند و تعداد سوال‌های آن‌را از ۱۱۵ سوال به ۴۷ سوال کاهش دادند. میزان اعتبار نسخه کوتاه‌شده پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفا ۰/۹۵ گزارش شده است (نیکویی و سیف، ۱۳۹۰). در پژوهش وجدانی و همکاران (۱۳۹۳) میزان ضریب آلفای کرونباخ نسخه کوتاه ۰/۹۵ و در پژوهش حاضر نیز ۰/۹۵ به‌دست آمد.

شیوه اجرا. زوج‌ها پس از کسب اطلاعات کامل درباره نحوه انجام مطالعه و اهداف آن و رضایت کتبی، وارد مطالعه شدند. سپس مصاحبه مختصری برای مشخص شدن رابطه بین زوجین از زبان خود زوجین و نحوه نگرش آن‌ها نسبت به رابطه‌شان انجام و پرسشنامه‌ها در اختیارشان قرار گرفت و توضیح کامل به آن‌ها درباره پرسشنامه‌ها داده شد. جهت تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش از روش‌های همبستگی و رگرسیون و تحلیل واریانس یکطرفه استفاده شد.

یافته‌ها

۵۰ درصد آزمودنی‌ها ۲۰۰ نفر زن و ۵۰ درصد ۲۰۰ نفر دیگر مرد بودند که به‌عنوان زوج با هم زندگی می‌کردند. ۳۸ درصد زنان تحصیلات دیپلم و پایین‌تر و ۶۲ درصد تحصیلات دانشگاهی

داشتند. ۳۲ درصد مردان دارای تحصیلات دیپلم و پایین تر و ۶۸ درصد تحصیلات دانشگاهی داشتند. سن تمام نمونه‌ها بین ۱۸ تا ۴۰ سال و حداقل ۶ ماه از ازدواج آن‌ها گذشته بود.

جدول ۱. شاخص‌های توصیفی پنج عامل شخصیت ۲۰۰ زوج (تعداد = ۴۰۰ نفر)

روان‌رنجورخویی	برون‌گرایی	گشودگی به تجربه	خوشایندی	مسئولیت‌پذیری	
۲۱/۰۵	۲۹/۱۱	۲۹/۳۵	۳۰/۷۱	۳۴/۱۴	میانگین
۷/۳۸	۵/۱۴	۵/۰۶	۶/۰۸	۶/۳۴	انحراف معیار
۵۴/۵۷	۲۶/۴۰	۲۵/۶۳	۳۷/۰۰	۴۰/۲۵	واریانس

در جدول ۱ میانگین متغیر مسئولیت‌پذیری بیشترین مقدار و میانگین متغیر روان‌رنجورخویی کمترین مقدار را دارد. میزان پراکندگی نمره‌ها در مقیاس روان‌رنجورخویی بیشتر از بقیه است.

جدول ۲. شاخص‌های توصیفی مولفه‌های رضایت زناشویی ۲۰۰ زوج (تعداد = ۴۰۰ نفر)

مدیریت مالی	اوقات فراغت	رابطه جنسی	رابطه با فرزندان	رابطه با اقوام مذهبی	جهت‌گیری	رضایت زناشویی				
۱۷/۷۴	۱۷/۱۷	۱۷/۴۰	۱۷/۰۹	۱۷/۸۹	۱۷/۸۷	۱۶۵/۰۴	میانگین	۱۸/۰۰	۱۷/۷۰	۱۷/۳۴
۴/۲۶	۴/۲۶	۴/۰۴	۴/۸	۳/۷۹	۴/۲۸	۲۹/۵۷	انحراف معیار	۱۱/۱۹	۵/۷۳	۵/۰۹
۱۷/۸۷	۱۸/۱۶	۱۶/۳۶	۲۳/۰۰	۱۴/۳۵	۱۹/۱۸	۸۷۴/۳۸	واریانس	۱۲۵/۱۸	۲۷/۳۰	۲۵/۹۳

در جدول ۲ میانگین حل تعارض بیشترین مقدار و رابطه با دوستان و اقوام دارای کمترین مقدار است. پراکندگی در حل تعارض بیشترین مقدار و رابطه با اقوام، کمترین مقدار را دارد.

جدول شماره ۳. ضریب همبستگی ویژگی‌های شخصیت و رضایت زناشویی

متغیرها	ضریب همبستگی
روان‌رنجورخویی	۰/۴۸۲**
برون‌گرایی	۰/۲۸**
گشودگی به تجربه	۰/۱۶**
خوشایندی	۰/۴۲۱**
مسئولیت‌پذیری	۰/۳۹**

*P<۰/۰۵ **P<۰/۰۱

با توجه به جدول ۳ رابطه تمام عامل‌های ویژگی‌های شخصیت اعم از روان‌رنجورخویی، برون‌گرایی، گشودگی به تجربه، خوشایندی، مسئولیت‌پذیری با رضایت زناشویی معنادار است.

جدول ۴. تحلیل رگرسیون چندمتغیری رضایت زناشویی بر اساس ویژگی‌های شخصیت

منبع تغییرات	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	R	R ²	R ² تعدیل شده	خطای معیار	F
اثر رگرسیون	۹۷۵۶/۵۱	۳	۳۲۵۲/۱۷	۰/۵۲۵	۰/۲۷۵	۰/۲۷۰	۸/۰۵	۵۰/۱۴
باقیمانده	۲۵۶۸۰/۵۲	۳۹۶	۶۴/۸۵					
کل	۳۵۴۳۷/۰۴	۳۹۹						

*P<۰/۰۵ **P<۰/۰۱

جدول ۴ نشان می‌دهد ضریب تعیین تصحیح شده برابر ۰/۲۷ است. بنابراین به صورت واقعی و تعدیل یافته ۲۷ درصد از واریانس رضایت زناشویی توسط ویژگی‌های شخصیت تبیین و پیش‌بینی می‌شود. بنابراین ویژگی‌های شخصیت می‌تواند رضایت زناشویی را پیش‌بینی کند.

جدول ۶. تحلیل واریانس ویژگی‌های شخصیت و رضایت زناشویی بر حسب تحصیلات و سن

متغیر	شاخص F تحصیلات	شاخص F سن
مولفه‌های	۰/۴۰۸	۶/۸۴**
شخصیت	۳/۱۲۷*	۱/۰۵۶
گشودگی به تجربه	۲/۳۱۷	۱/۴۳۵
خوشایندی	۲/۲۵۰	۱/۰۲۸
مسئولیت‌پذیری	۲/۳۷۰	۰/۹۸۹
مولفه‌های	۰/۱۶۹	۱/۹۳۸
رضایت	۰/۵۳۱	۸۶۵/۳**
زناشویی	۰/۱۷۷	۲/۰۰۷
مدیریت مالی	۰/۳۴۵	۱/۸۴۳
اوقات فراغت	۱/۰۰۷	۱/۸۲۹
روابط جنسی	۰/۳۵۳	۱/۵۹۲
رابطه با فرزندان	۰/۸۵۷	۳/۶۸۰**
رابطه با اقوام	۲/۱۷۸	۱/۷۶۰
جهت‌گیری مذهبی	۰/۷۸۹	۳/۰۹۴*

*P<۰/۰۵ **P<۰/۰۱

نتایج جدول ۵ نشان می‌دهد که مولفه‌های شخصیت بر حسب تحصیلات، شاخص‌های برون‌گرایی و مولفه‌های شخصیت بر حسب سن، شاخص روان‌رنجورخویی رابطه معنادار است. همچنین در مولفه‌های رضایت زناشویی بر حسب سن، رابطه شاخص‌های ارتباط زناشویی و رابطه با فرزندان و در شاخص‌های حل تعارض و جهت‌گیری مذهبی معنادار است.

جدول ۶. ضرایب رگرسیون رضایت زناشویی بر اساس ویژگی‌های شخصیت زوجها

t	ضرایب غیراستاندارد		الگو	
	ضرایب استاندارد	خطای معیار		
	بتا	b		
۱۰/۱۱۵**	-	۱/۷۷۶	۱۷/۹۶۸	عدد ثابت
۳/۱۴۲**	۰/۱۷۷	۰/۱۰۷	۰/۳۳۶	روان‌رنجورخویی
-۲/۲۹۴**	-۰/۱۵۶	۰/۱۱۶	-۰/۳۲	برون‌گرایی
-۲/۶۲۰**	-۰/۱۳۶	۰/۱۱	-۰/۳۰	گشودگی به تجربه
-۴/۷۴۱**	-۰/۲۳	۰/۱۲۷	-۰/۶۰	خوشایندی
-۴/۱۲۲**	-۰/۱۹	۰/۱۲	-۰/۴۹	با وجدان بودن

*P<۰/۰۵ **P<۰/۰۱

همان‌طور که جدول ۶ نشان می‌دهد، رضایت زناشویی بیشتر از خوشایندی پایین متأثر است.

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج نشان داد که رابطه برون‌گرایی، گشودگی به تجربه، خوشایندی، با روان‌رنجورخویی منفی و این بدان معنا است که هرچه مقدار روان‌رنجورخویی بیشتر باشد، تجربه‌گرایی فرد کمتر می‌شود و نمی‌تواند برون‌گرا باشد در نتیجه در روابط و ارتباط برقرار کردن با دیگران مشکل پیدا می‌کند و همچنین هرچه روان‌رنجورخویی بیشتر باشد، گشودگی به تجربه و خوشایندی او کاهش می‌یابد. افراد روان‌رنجورخو مشکلات روان‌شناختی و ضعف در بهداشت روانی دارند و نیازمند خدمات مشاوره‌ای هستند. این افراد مضطرب، بیمناک، مستعد نگرانی و عصبی هستند. همچنین تمایل به تجربه خشم را نشان می‌دهند و در مقایسه با افراد سالم، مستعد تجربه افسردگی هستند. احساس گناه، غم، ناامیدی و تنهایی از دیگر ویژگی‌های این افراد است (ساعتچی، کامکاری و عسکریان، ۱۳۸۹). در این پژوهش خوشایندی و گشودگی به تجربه با برون‌گرایی رابطه مثبت داشت. ساعتچی و همکاران (۱۳۸۹) دریافتند افراد برون‌گرا دارای رفتارهای بین-فردی رشد یافته و رشد اجتماعی هستند. صمیمیت، جمع‌گرایی و هیجان‌خواهی مثبت مثل لذت و شادی و شرکت در فعالیت‌ها و تلاش از ویژگی‌های آن‌هاست. افراد با نمره‌های بالا در این مقیاس، به راحتی می‌خندند، بشاش و خوش بین هستند، رنگ‌های روشن را دوست دارند و در تداوم کار توان بیشتری نشان می‌دهند. این افراد از لحاظ اجتماعی پیشرفت می‌کنند، بدون تردید حرف می‌زنند و اغلب رهبر گروه هستند.

همچنین در این پژوهش مشاهده شد تمام مولفه‌های رضایت زناشویی با یکدیگر رابطه مثبت دارند. یعنی ارتباط زناشویی با درک و پذیرش همسر ارتباط دارد و هر قدر ارتباط بین زوجین

بیشتر باشد درک و پذیرش همسر نیز بیشتر و تعارضات بین آن‌ها کمتر و قابل حل‌تر می‌شود، مدیریت مالی و رابطه با فرزندان و اقوام و دوستان به شکل منطقی‌تری شکل می‌گیرد و از اوقات فراغت خود به نحو مطلوب‌تری استفاده و در کنار خانواده با آرامش بیشتری سپری می‌کنند و در نتیجه افراد خانواده از کنار هم بودن و باهم بودن رضایت و لذت بیشتری به‌دست می‌آورند. همچنین در این پژوهش رضایت از روابط جنسی نیز با سطح رضایت زوجین و درک و پذیرش یکدیگر ارتباط داشت. این نتایج همسو و هماهنگ با نتایج همایی و همکاران (۱۳۸۷) و نیکولز (۲۰۰۵) است. در توجیه این مطلب می‌توان گفت که توجه به احساسات و عواطف جنسی همسر و میزان احساس راحتی در بحث‌های مربوط به موضوع‌های جنسی و آمیزش جنسی از نکات مهم در روابط جنسی و رضایت از ازدواج و حتی توافق درباره تصمیم‌های مربوط به بچه‌دار شدن و یا جلوگیری از حاملگی می‌تواند باشد.

نتیجه دیگر این پژوهش این بود که رضایت زناشویی را می‌توان از طریق ویژگی‌های شخصیت پیش‌بینی کرد. با توجه به این نتایج می‌توان استنباط کرد که ویژگی‌هایی شخصیت زوجین می‌تواند باعث بروز مشکل در ارتباطها و روابط آن‌ها و سپس باعث کاهش میزان رضایت زناشویی و در نتیجه زمینه‌ساز اختلاف‌های جزئی و کلی آن‌ها شود. به‌بیان دیگر، در توجیه این نتایج می‌توان این‌گونه گفت که ویژگی‌های شخصیتی اعم از روان‌رنجورخویی، برون‌گرایی، گشودگی به تجربه و جز آن می‌توانند پیش‌بینی‌کننده و زمینه‌ساز روابط گرم یا سرد زوجین باشند که در نتیجه آن ممکن است زوجین از زندگی زناشویی خود رضایت داشته باشند و بالعکس. این یافته تا حدودی با یافته‌های آزادی، سهامی، قهرمانی و قلی‌پور (۱۳۸۹) و صفایی‌راد و وارسته (۱۳۹۱) و زوبی (۲۰۰۵) همسو و هماهنگ است.

پژوهش موسوی و ایروانی (۲۰۱۲) نشان داد یکی از عوامل موثر در رضایت زناشویی سطح تحصیلات بالا و نیز موقعیت اجتماعی-اقتصادی بالا است، یعنی این عوامل منجر به رضایت زناشویی بیشتر می‌شوند، زیرا جایی که این عوامل وجود دارند افراد احتمالاً مهارت‌های حل مساله بهتر و استرس‌های مزمن کمتری را مانند زندگی در محیط شلوغ تجربه می‌کنند. در پژوهش مذکور رابطه معنی‌داری بین میزان تحصیلات و موفقیت در زندگی، هم در شوهرها و هم در زن‌ها مشاهده شد. پژوهش آزادی و همکاران (۱۳۸۹) نشان داد سطح تحصیلات زوج‌های متقاضی طلاق به‌طور معنی‌داری کمتر از سایر زوجها است که این یافته موید نتایج حاصل از آن دسته از پژوهش‌ها است که در طبقات اجتماعی پایین‌تر و افراد دارای تحصیلات کمتر، میزان طلاق بیشتر است. طبق یافته‌های بروز، اسوارر و وایس (۲۰۱۵)، مردان با تحصیلات پایین به‌طور فزاینده‌ای ازدواج‌شان به جدایی ختم می‌شود یا در نهایت تنها می‌مانند. نیز در ازدواج‌هایی که هر دو طرف یعنی زن و شوهر دارای تحصیلات پایین‌تری بودند، میزان بالاتری از جدایی مشاهده

می‌شود. نتایج بعدی این پژوهش نشان داد که متغیرهای روان‌رنجورخویی، ارتباط زناشویی، رابطه با فرزندان، جهت‌گیری مذهبی با سن ارتباط دارند. در زمینه رضایت زناشویی قوی‌ترین عامل پیش‌بینی‌کننده تزلزل و عدم ثبات در زندگی زناشویی، سن کم به هنگام ازدواج است که امکان شکست ازدواج در سن پایین، زیاد است. در توجیه این نتیجه می‌توان گفت که احتمالاً، هر چه سن ازدواج پایین‌تر باشد احتمال ازهم‌گسیختگی خانواده بیشتر می‌شود، زیرا در سنین پایین، افراد از تجربه‌ها، قابلیت‌ها و مهارت‌های لازم برای ایفای نقش همسری کمتر بهره‌مندند.

بعد دیگری که بر کیفیت زناشویی اثرگذار است، نظام‌های ارزشی و عقیدتی همسران و تشابه‌ها و تفاوت‌های باورها و ارزش‌ها در این زیر نظام زوجی می‌تواند باشد. هرچه افراد از نظر سنی به یکدیگر نزدیکتر باشند، تفاوت‌های عقیدتی، سیاسی و مذهبی کمتری با یکدیگر دارند. در کل می‌توان گفت که مؤلفه‌های شخصیت و رضایت زناشویی می‌تواند تحت تأثیر سن افراد قرار بگیرد. از سوی دیگر هرچند بسیاری از تفاوت‌های شخصیت طبیعی است و به تفاوت فاحش در رضایت از رابطه منجر نمی‌شود، ولی دو مورد ویژه وجود دارد که مشخص شده است تأثیر زیادی بر مشکلات ارتباطی و طلاق دارد و به‌نوعی این مشکلات را پیش‌بینی می‌کند، که یکی ناتوانی در تنظیم عواطف منفی (عصبی بودن) و دیگری سبک دلبستگی همراه با ناامنی است. در همین راستا نتایج پژوهش خوشخرام و گلزاری (۱۳۹۰) نشان داد که آموزش رویکرد امید درمانی در گروه آزمایش به‌طور معناداری موجب افزایش امید و رضایت زناشویی و تغییر سبک دلبستگی نایمن در دانشجویان متاهل دارای سبک دلبستگی نایمن در مقایسه با گروه گواه شده است.

به‌عنوان نتیجه‌گیری نهایی باید گفت، در میان انسان‌ها حساس‌ترین انتخاب در طول زندگی، انتخاب همسر است که بر اساس آن نهاد خانواده شکل می‌گیرد. والاترین هدف و کارکرد خانواده تکمیل هویت و تأمین آرامش همسران است. در سایه آرامش، انسان‌ها به رشد و بالندگی مناسب دست می‌یابند و اخلاقیات‌های خود را بروز می‌دهند. مهر و محبت، صمیمیت و وفاداری از مهم‌ترین عوامل پویا و تقویت نهاد خانواده است و حفظ کانون خانواده و احترام به قداست آن یکی از اصیل‌ترین تکالیف هر یک از همسران محسوب می‌شود. بنابراین شایسته است همسران با شناخت کامل تفاوت‌های یکدیگر و یادگیری روش‌های ابراز محبت و دستیابی به تفاهم، سعادت خود و خانواده را بیمه نمایند و از کوتاه‌ترین لحظه‌های باهم بودن بیشترین بهره‌ها را ببرند. برای دستیابی به هدف والا در مجموع می‌توان گفت ویژگی‌های شخصیت افراد با رضایت زناشویی ارتباط دارد. بنابراین می‌توان با افزایش آگاهی جوانان و از طریق ازدواج‌های عاقلانه و سالم و به‌طبع آن تربیت فرزندان با ویژگی‌های شخصیتی سالم و مهارت‌های ارتباطی مناسب، آینده خوب و بادوامی را از لحاظ زندگی زناشویی برای آن‌ها تضمین کرد.

منابع

- آزادی، شهذخت، سهامی، سوسن، قهرمانی، زهرا، و قلی‌پور، گلناز. (۱۳۸۹). ارزیابی عوامل اجتماعی زمینه‌ساز طلاق عاطفی در میان کارکنان زن شرکت بهره‌برداری نفت گچساران. *فصلنامه زن و بهداشت*. ۴(۳): ۱۱۷-۱۱۰.
- بخشایش، علیرضا، و مرتضوی، مهناز. (۱۳۸۸). رابطه رضایت جنسی، سلامت عمومی و رضایت زناشویی در زوجین. *فصلنامه روانشناسی کاربردی*. ۴(۱۲): ۸۵-۷۳.
- پروین، لورنس. ای، و اولیور. پی، جان. (۱۳۸۶). شخصیت (نظریه و پژوهش). ترجمه محمد جعفر جوادی و پروین کدیور. انتشارات آبیژ. (تاریخ انتشار اثر به زبان اصلی، ۲۰۰۱).
- جنتی جهرمی، مهرداد، معین لادن، و یزدانی، لیلا. (۱۳۸۹). بررسی و مقایسه رابطه میان ویژگی‌های شخصیتی و رضایت زناشویی در زنان شاغل شهر کازرون. *زن و جامعه*. ۱(۲): ۱۶۲-۱۴۳.
- حافظ شعریاف، راضیه، و حسینیان، سیمین. (۱۳۹۰). مقایسه ویژگی‌های شخصیتی زنان متأهل شاغل و خانه‌دار و ارتباط این ویژگی‌ها با رضایت زناشویی شهرستان مشهد. *مجله تازه‌ها و پژوهش‌های مشاوره*. ۲(۵ و ۶): ۸۹-۷۴.
- خوشخرام، نجمه، و گلزاری، محمود. (۱۳۹۰). اثربخشی امیددرمانی برافزایش میزان رضایت زناشویی و تغییر سبک دلبستگی ناایمن در دانشجویان متأهل دانشگاه. *فصلنامه روانشناسی کاربردی، تابستان*. ۵(۲ پیاپی ۱۸): ۹۶-۸۴.
- خوشنویس، الهه، افروز، غلام‌علی، و اسماعیلی، علی‌رضا. (۱۳۹۳). تعیین سهم ادراک خطر بر اساس ویژگی‌های شخصیتی در رانندگان خطرآفرین. *فصلنامه روان‌شناسی کاربردی، تابستان*. ۸(۲ پیاپی ۳۰): ۸۴-۷۱.
- ساعتچی، محمود، کامکاری، کامبیز، و عسکریان، مهناز. (۱۳۸۹). *آزمون‌های روان‌شناختی*. نشر ویرایش.
- شاکر، علی، فتحی‌آشتیانی، علی، و مهدویان، علیرضا. (۱۳۸۹). بررسی رابطه سبک‌های دلبستگی و سلامت روانی با سازگاری زناشویی در زوجین. *مجله علوم رفتاری*. ۵(۲): ۱۸۴-۱۷۹.
- شاکریان، عطا، فاطمی، عادل، و فرهادیان، مختار. (۱۳۹۰). بررسی رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی و رضایت زناشویی. *مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی کردستان*. ۱۶(۱): ۹۹-۹۲.
- صفایی‌راد، سوری، و وارسته‌فر، افسانه. (۱۳۹۲). رابطه بین تعارض‌های زناشویی با طلاق عاطفی زنان مراجعه‌کننده به دادگاه‌های شرق تهران. *فصلنامه پژوهش اجتماعی*. ۶(۲۰): ۸۵-۱۰۶.

ظفرقلی زاده، نسیم. (۱۳۸۹). بررسی رابطه پرخاشگری و بلوغ عاطفی با رضایت زناشویی در کارمندان متاهل بانک‌های دولتی شهر ارومیه. پایان نامه کارشناسی ارشد. رشته روان‌شناسی عمومی، دانشکده روان‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز.

نیکویی، مریم، و سیف، سوسن. (۱۳۹۰). بررسی رابطه دین‌داری با رضایت زناشویی. مجله تازه‌ها و پژوهش‌های مشاوره، ۴(۱۳): ۶۱-۷۴.

وجدانی، سیمین، گلزاری، محمود، و برجعلی، احمد. (۱۳۹۳). اثربخشی روان‌درمانی مثبت‌گرا بر افسردگی و رضایت زناشویی زنان افسرده. فصلنامه روان‌شناسی کاربردی، تابستان، ۸ (پیاپی ۳۰): ۲۱-۷.

همایی، رضا، خیاطان، فلور، و سلیمی، مهدی. (۱۳۸۷). تاثیر پذیری زندگی زناشویی از روابط جنسی. چکیده مقالات سومین کنگره آسیب‌شناسی خانواده، شهید بهشتی. ۴۰۳-۴۰۲.

Asoodeh, M. H., Khalili, Sh., Daneshpour, M., & Lavasani, M. Gh. (2010). Factors of successful marriage: Account from self-described happy couples. *Journal of Proceeda Social and Behavioral Sciences*, 5: 2042-2046.

Bruze, G., & Svarer, M., & Weiss, Y. (2015). The dynamics of marriage and divorce. *Journal of Labor Economics*, University of Chicago Press, 33(1): 123-170.

Mosavi, S., & Irvani, M. (2012). A study on relationship between emotional maturity and marital satisfaction. *Management Science Letters*, 2(3): 927-932.

Nall, M., Aull, M. (2010). The Influence of personal characteristics: personality, culture and environment. *CLD1-9-4H*: 4.

Nichols, M.P. (2005). Concurrent discriminant validity of the Kansas marital satisfaction scale. *Journal of Marriage and the family*, 48(2): 381-387.

Renshaw, Keith. D., Blais, Rebecca. K., & Smith, Timothy. W. (2010). Components of negative affectivity and marital satisfaction: The importance of actor and partner anger. *Journal of Research in Personality*, 44 (3): 328-334.

Suvarna, J., & Nutankumar, S. T. (2009). Perceived emotional intelligence and marital adjustment, examining the mediating role of personality and social desirability. *Journal of the Indian Academy of Applied Psychology*, 35(1): 79-86.

Zoby, M. (2005). *The association between personality and marital relational outcome*. psychology and conunseling dissertation, 79: 223-237.

نسخه کوتاه پرسشنامه پنج عاملی شخصیت نتو

ردیف	سوال‌ها	کاملاً موافقم	مواقفم	تقریباً	مخالفم	کاملاً مخالفم
۱	من آدم نگرانی نیستم	۴	۳	۲	۱	۰
۲	دوست دارم همیشه افراد زیادی دور و برم باشند	۴	۳	۲	۱	۰
۳	من از تمرکز حواس روی یک موضوع خیالی و بررسی جوانب مختلف آن لذت می‌برم و به آن اجازه می‌دهم رشد کرده و شاخ و برگ یابد.	۴	۳	۲	۱	۰
۴	سعی می‌کنم با همه افرادی که ملاقات می‌کنم رفتاری مؤدب و با نزاکت داشته باشم	۴	۳	۲	۱	۰
۵	اشیاء متعلق به خود را پاکیزه و تمیز نگه می‌دارم	۴	۳	۲	۱	۰
۶	بعضی مواقع نسبت به دیگران احساس خصومت می‌کنم	۴	۳	۲	۱	۰
۷	من زود خنده‌ام می‌گیرد	۴	۳	۲	۱	۰
۸	فکر می‌کنم یاد گرفتن و تمرین سرگرمی‌ها و کارهای ذوق برانگیز جالب است	۴	۳	۲	۱	۰
۹	من بعضی وقت‌ها، با اعمال زور یا تملق، مردم را به انجام کارهای مورد نظر خود وادار می‌کنم	۴	۳	۲	۱	۰
۱۰	من به خوبی می‌توانم وقت و فعالیت خود را طوری تنظیم کنم که کارهای محوله به-خوبی انجام شود	۴	۳	۲	۱	۰
۱۱	وقتی تحت فشار و استرس هستم، بعضی مواقع احساس می‌کنم که دارم از هم می‌پاشم	۴	۳	۲	۱	۰
۱۲	کارهایی را ترجیح می‌دهم که بتوانم به‌تنهایی و بدون تحمل مزاحمت دیگران انجام دهم	۴	۳	۲	۱	۰
۱۳	نظم و ترتیب خاصی که در هنر و طبیعت می‌بینم برایم بسیار جالب و شوق‌انگیز است	۴	۳	۲	۱	۰
۱۴	بعضی افراد مرا آدمی خودخواه و خودمحور می‌دانند	۴	۳	۲	۱	۰
۱۵	غالباً بدون آمادگی کافی در موقعیت‌های مختلف حاضر می‌شوم	۴	۳	۲	۱	۰
۱۶	به‌ندرت احساس غمگینی و تنهایی می‌کنم	۴	۳	۲	۱	۰
۱۷	من واقعاً از صحبت کردن با دیگران لذت می‌برم	۴	۳	۲	۱	۰
۱۸	من معتقدم اگر به فرد اجازه داده شود که به سخنرانی‌های بحث‌انگیز گوش دهد بیشتر سردرگم می‌شود.	۴	۳	۲	۱	۰
۱۹	اگر کسی با من شروع به دعوا و مرافعه کند من هم آماده‌ام جواب او را با دعوا بدهم	۴	۳	۲	۱	۰
۲۰	سعی می‌کنم وظایف محوله را با صداقت و درستی انجام دهم	۴	۳	۲	۱	۰
۲۱	من اغلب اوقات، عصبی و دچار تنش هستم	۴	۳	۲	۱	۰
۲۲	ترجیح می‌دهم در جاهایی باشم که کانون فعالیت و عمل است	۴	۳	۲	۱	۰
۲۳	شعر تأثیر چندانی روی من ندارد	۴	۳	۲	۱	۰
۲۴	من از بیشتر مردم بهتر هستم و این را می‌دانم	۴	۳	۲	۱	۰
۲۵	دارای اهداف روشن و مشخصی هستم و برای دستیابی به آن‌ها طبق برنامه منظمی عمل می‌کنم	۴	۳	۲	۱	۰
۲۶	بعضی وقت‌ها کاملاً احساس بی‌ارزشی می‌کنم.	۴	۳	۲	۱	۰
۲۷	معمولاً از جمعیت‌های بزرگ و شلوغ، دوری و پرهیز می‌کنم.	۴	۳	۲	۱	۰
۲۸	نمی‌توانم بگذارم افکارم در هر جهتی که می‌خواهند سیر کنند.	۴	۳	۲	۱	۰
۲۹	وقتی کسی به من توهین می‌کند، فقط سعی می‌کنم او را بیخشم و فراموش کنم.	۴	۳	۲	۱	۰
۳۰	قبل از شروع به هر کاری وقت زیادی صرف می‌کنم.	۴	۳	۲	۱	۰
۳۱	احساس ترس و اضطراب می‌کنم.	۴	۳	۲	۱	۰
۳۲	اغلب احساس می‌کنم سرشار از نیرو و انرژی هستم.	۴	۳	۲	۱	۰
۳۳	به‌ندرت متوجه حالت‌ها و احساساتی که محیط‌های مختلف به‌وجود می‌آورند می‌شوم.	۴	۳	۲	۱	۰

۳۴	۴	۳	۲	۱	معمولاً در مورد افراد دیگر خوشبین و خوش‌باور هستم.
۳۵	۴	۳	۲	۱	برای دستیابی به اهداف خود سخت تلاش می‌کنم.
۳۶	۴	۳	۲	۱	اغلب از نحوه برخورد دیگران با خود عصبانی می‌شوم.
۳۷	۴	۳	۲	۱	آدم خوش‌مشرب، شاد و با روحیه‌ای هستم.
۳۸	۴	۳	۲	۱	هیچ‌ان‌ها و احساس‌های گوناگونی به من دست می‌دهند.
۳۹	۴	۳	۲	۱	بعضی افراد فکر می‌کنند که من آدم بی‌احساسی هستم.
۴۰	۴	۳	۲	۱	همیشه وقتی قول انجام کاری را بدهم، دیگران می‌توانند روی آن اطمینان داشته باشند.
۴۱	۴	۳	۲	۱	بیشتر مواقعی که کارها طبق نقشه پیش نمی‌رود یا اشتباه از آب در می‌آید احساس دلسردی می‌کنم و می‌خواهم آن‌ها را ناتمام رها کنم
۴۲	۴	۳	۲	۱	از صحبت کردن با دیگران چندان لذت نمی‌برم
۴۳	۴	۳	۲	۱	گاهی که شعری را می‌خوانم یا به یک اثر هنری نگاه می‌کنم، احساس افسردگی یا آشفتگی می‌کنم
۴۴	۴	۳	۲	۱	از لحاظ نگرش‌های اجتماعی آدم سخت‌گیر و بی‌گذشتی هستم
۴۵	۴	۳	۲	۱	گاهگاهی آن‌طور که لازم است، صادق و قابل اعتماد نیستم
۴۶	۴	۳	۲	۱	به‌ندرت افسرده یا غمگین می‌شوم
۴۷	۴	۳	۲	۱	همه زندگی و کارهای من با سرعت انجام می‌گیرد.
۴۸	۴	۳	۲	۱	علاقه‌ای به تأمل و تفکر جدی درباره سرنوشت انسان و جهان ندارم
۴۹	۴	۳	۲	۱	غالباً سعی می‌کنم ملاحظه دیگران را بکنم
۵۰	۴	۳	۲	۱	آدم سازنده و مثبتی هستم که همیشه مسئولیت‌های خود را به انجام می‌رسانم
۵۱	۴	۳	۲	۱	اغلب احساس درماندگی و ناتوانی می‌کنم و میل دارم شخص دیگری مسائل را انجام دهد
۵۲	۴	۳	۲	۱	شخص بسیار فعالی هستم
۵۳	۴	۳	۲	۱	کنجکاوی فکری بسیار زیادی دارم
۵۴	۴	۳	۲	۱	مثل اکثر مردم هستم
۵۵	۴	۳	۲	۱	به‌نظر می‌رسد هرگز نتوانم به کارهای خود نظم و ترتیب بدهم
۵۶	۴	۳	۲	۱	بعضی وقت‌ها من طوری احساس خجالت می‌کنم که دلم می‌خواهد خودم را از دیگران مخفی کنم
۵۷	۴	۳	۲	۱	ترجیح می‌دهم دنبال کارهای خود را بگیرم تا این‌که رهبر دیگران باشم
۵۸	۴	۳	۲	۱	اغلب از بازی کردن با نظریه‌ها و افکار انتزاعی لذت می‌برم
۵۹	۴	۳	۲	۱	اگر نیاز باشد حاضرم از افراد دیگر برای رسیدن به مقاصد خود، سوء استفاده کنم
۶۰	۴	۳	۲	۱	سعی می‌کنم همه کارهای خود را به بهترین نحو انجام دهم
